

Gina Patrichi

Mi s-a întimplat de vreo două ori în vara, în primăvara aceasta, în timp ce traversam umbra alburie a copacilor înfrunziți de pe Ana Ipătescu — zona restaurantului chinezesc — să zăresc un ciine imens și, de obicei la câțiva pași în urma lui, silueta subțirată a stăpânei. De fiecare dată mi-am dat seama că e Gina Patrichi după ce o luase pe o străduță laterală și, brusc realizând că o cunosc, că mă cunoaște, am avut imboldul să o strig; a biruit obiceiul seninament de sfială de simplu spectator, dinainte să fi avut șansa să o văd lucrând (cum altă de impropriu se spune despre ceea ce face un mare actor). Nu o recunoscusem mai devreme, pentru că de fiecare dată pe acest bulevard (ca și în alte câteva colțuri ale orașului) mai consum încă din fascinația tihnitei metropole bucureștene: asupra adolescenței provinciale de acum un sfert de veac; bijbii inutil și confuz după câte un cuvânt care ar descrie (de ce?) un colț rotund, o cornișă, o loggia; încerc să înghinez, dintr-un interior întrezărit prin fereastră, dintr-un mers, dintr-o haină, ultimii localari ai acestor case, fiecare dintre ele un posibil personaj principal de proză, precum galbenul ori paraua lui Alecsandri; iar în dreptul fostelor localuri ale revistelor literare, al vechii edituri de literatură retrăiesc, inevitabil și automat, nu clipa când am urcat terorizată cîndva niște trepte fără sfîrșit, cu primele pagini scrise, ci multele, mereu mai multele siluete de scriitori-colegi pe care, prin intrarea mea tîrzie în viața literară, abia am apucat să-i zăresc, să-i cunosc, să le datoroz mersul meu, inimaghabil de lesucios (văd, prin comparație, acum) spre literatură: totul fiind în urmă, ei morți ori pierduți, eu traversam; deci de fapt în căldura sufocantă a multasteptatului anotîmp cald, acea trealtate în care trăim, fiecare după puterile noastre, secunde sau ore în fiecare zi, denumind-o, cu un epitet simplificator, trecut. Dintr-un asemenea abur am întrezărit, dincolo de chipul unei femei grațioase și interesante, masca dramatică, aproape tragică, pe care o sugerează oricărui spectator care a văzut-o, auzit-o, Gina Patrichi. Mască fiind fenomenul originar al teatrului, obsesia însăși a artei actorului este să devină

(prin trupul, prin fața, prin vocea sa) o mască — inimitabilă, individuală, cu infinite nuanțe. *Iar Gina Patrichi* face parte din rasa lui Jeanne Moreau — a acțiunilor al căror temperament are inteligență. Acum mi se pare de neconceput și abia îmi mai amintesc că, inițial, când s-a făcut distribuția Dimineții pierdute, mi-o imaginam altfel în rolul Ivonei mele: mai devitalizată, mai defeminizată, mai „neinteresantă”. Și privirea autorului asupra personajelor lui este tot o privire subiectivă — aproape la fel de subiectivă ca a oricărui dintre cititorii lui: pe Vica mea, de pildă, eu din prima clipă am recunoscut-o în Tamara Bucliceanu. Mi-a fost dat pe urmă, asistând în sala de repetiții la felul cum se construia o mare creație, să-mi uit nu nedumeririle inițiale despre Ivona (ele întâlneau și nemulțumiri ale Ginei Patrichi), ci litera propriului meu personaj, completat, îmbogățit, nuanțat. Eu însămi uitând-o astfel pe cealaltă Ivona: surată de felul misterios în care Gina Patrichi îi descătușa feminitatea, dădea gesturilor o decizie nervoasă, bruscă, ochilor verzi o scâlpire grea, minerală, de modul curenturător cum ajungea să-i ridice șoapla la urlet.

Și surprinzătoarele paralelisme pe care le-am descoperit între meserile noastre: istovitorul balans între logică și intuiție.

Imensa concentrație nervoasă pe care i-o ghiceam ca să poată auzi ceea ce dinlăuntru ei i se dictează. Am recunoscu-o atunci când am văzut cum reușea să o tulbure un glas nepăsător din culise. Am recunoscut-o în lupteala cu care găsea clar tonul potrivit, chiar gestul exact. Și imediat după intuiție (sau poate chiar în același timp, cine știe) demersul rațional: gândirea unei întregi comportări, a unei simple interjecții.

Ceva din toate astea, și multe altele încă erau adunate în mine în timp ce, privind-o cum se îndepărtează, am întirziat atât de mult să o strig, până când a fost prea târziu. A biruit sfiala emoționată a omului-spectator, cel ce vede cum spațiul profan, cotidian, rezervat lui este pe neașteptate traversat de ființa sacralizată de artă, succes și mass-media. Unul dintre ultimii zei care mai intră în localul unei poște semicentiale, într-o librărie etc., care-și plimbă sub copacii alburii citnele-prieten. Și în clipa când tocmai iese din raza privirii, cel ce l-a zărit, curențat de stupeoare, ar vrea să spună oricui, neconvins că i s-a dat lui această șansă: Ați văzut cine a trecut? Nu se poate! N-ați văzut? Era Gina Patrichi.

Gabriela ADAMEȘTEANU

(continuare de la p. 34)

neta noastră — viitorul feminității. Ea este supusă, înfinit supusă, deși domnă tocmai cu atotcuprinzătoarea ei elasticitate. Ea se lasă cu plăcere și cu solici-tudine inițiată, deși deține toate secretele lumii. Ea vorbește șovăitor, rectificându-și, relativizându-și fiecare afirmație,

deși are siguranța telurică a celei care creează viață.

Nu s-a născut încă (din trup semețesc!) dramaturgul care să scrie, azi, la noi, o piesă pe măsura Valeriei Seciu. Toate rolurile o constring, ca un corset. Dar cât de bine știe ca să facă să alunece de pe sine orice corset!

Alex. ȘTEFĂNESCU